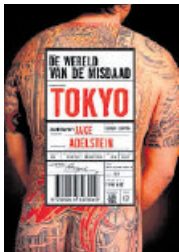

Je familie pakken we eerst, zodat je je les leert voordat je sterft

Jake Adelstein:
Tokyo Vice. An American Reporter on the Police Beat in Japan. Pantheon Books, 335 blz. € 26,-.

In de herfst van 2005 had Jake Adelstein, destijds politieverlaggever in Tokio bij de krant *Yomiuri Shinbun*, een zakelijke ontmoeting met een lid van de Japanse onderwereld, de *yakuza*. ‘Je annuleert het verhaal, want anders. Je annuleert we jou’, was de boodschap die hij kreeg namens een van de machtigste mannen in de onderwereld. ‘En je familie pakken we eerst, zodat je je les leert voor je sterft.’

Een maand later nam Adelstein ontslag, pakte zijn koffers en vertrok met vrouw en twee kleine kinderen richting Amerika met de bedoeling een nieuw, rustig leven op te bouwen

na dertien jaar hectiek als verslaggever in Tokio.

Toch liet de scoop die hij in handen had over de Japanse onderwereldbaas hem niet los. Hij keerde terug naar Tokio en vulde de ontbrekende stukken van de puzzel aan. Maar toen het verhaal compleet was, had niemand in Japan het lef om het te publiceren.

Uiteindelijk bleek *The Washington Post* in mei 2008 daar toe bereid, nadat de krant Adelstein een maand lang had doorgezaagd over de details van het verhaal; over de Japanse onderwereldbaas die het op een akkoordje gooide met de FBI en informatie over de Amerikaanse activiteiten van de *yakuza* inruilde voor een visum voor een levertransplantatie in het academisch ziekenhuis van de Universiteit van Californië. Orgaantransplantatie gebeurt wegens bizarre regelgeving nauwelijks in Japan.

Hoe hij tot die ontdekking kwam en wat daarna gebeurde, vertelt Jake Adelstein in *Tokyo Vice*. Het is het relaas over de unieke carrière van een Amerikaan die leeft en werkt als een

Japanner, en het geeft op verschillende niveaus prachtige inzichten in het functioneren daar, zoals de aanwezigheid van slaapzalen en douches op het Japanse kantoor. ‘Gelukkig was m’n vrouw ook journaliste geweest en begreep ze dat ze de kinderen feitelijk als alleenstaand moeder zou moeten opvoeden.’ Tussen neus en lippen door geeft Adelstein ook de details van de moord door *yakuza* op filmregisseur Juzo Itami die kritische films maakte over de *yakuza*, zoals *Minbo no onna*. Zijn dood staat officieel nog steeds als zelfmoord te boek.

Na enkele jaren studie aan een universiteit in Tokio besluit Adelstein in 1992 om net als zijn Japanse medestudenten gewoon te solliciteren bij een Japans bedrijf. Tot zijn verbazing krijgt hij een baan bij de *Yomiuri Shinbun*, met een oplage van ruim tien miljoen de grootste krant van het land. Hij wordt de provincie ingestuurd om op een lokale redactie het vak te leren.

Zijn eerste ervaring met de *yakuza* is een uitnodiging om een kop thee te

drinken op het kantoor van de nummer twee van de lokale afdeling van een van de grotere bendes van het land, de Sumiyoshi-kai. (De ruim 80.000 *yakuza* – Japans kent geen meervoudsvorm – maken deel uit van reguliere organisaties met kantoren en bedrijfslogo.) Daar stelt men hem een simpele vraag over het gedrag van lokale politieagenten, waar Adelstein geen antwoord op geeft.

Later, eenmaal overgeplaatst naar Tokio, realiseert Adelstein zich dat het leven-en-laten-leven van *yakuza*, politie en journalistiek alleen werkt zolang buiten beeld blijft hoe de onderwereld werkelijk zijn geld verdient. Geldwoekeraars die hun slachtoffers leningen aansmeren en vervolgens uitpersen, soms tot de dood er opvolgt. Pooiers die meisjes uit Oost-Europa lokken met mooie beloften en vervolgens in bordelen opsluiten. Langzaam maar zeker raakt Adelstein persoonlijk betrokken bij de verhalen van de slachtoffers en voelt woede opkomen. Hij realiseert zich dat hij langzaam maar

zeker niet langer geschikt is voor zijn werk, dat hij óp is. En juist dan komt het dreigement uit naam van Tadamasa Goto en pakt hij zijn koffers.

Terug in de VS krijgt hij echter het verzoek om terug te gaan naar Japan om de mensenhandel in kaart te brengen voor het State Department. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Adelstein keert alleen terug en voltooit *en passant* de scoop over Goto. Via een schokkend anoniem telefoontje bedankt de bende waartoe Goto behoorde hem zelfs. Goto werd geroeyerd en leeft nu in een boeddhistische tempel. Adelstein woont nog steeds met zijn gezin in de VS waar hij werkt als schrijver/adviseur.

HANS VAN DER LUGT

De vertaling, *Tokyo. De wereld van de misdaad*, door Jan-Jaap Spies is verschenen bij Lebowski (300 blz. € 17,50).

➤ Adelsteins website:
www.japansubculture.com